

Aan de woordvoerders Energie en Klimaat
uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Utrecht, 27 november 2018
Betreft: Voortgang onderhandelingen klimaat- en energieakkoord
Referentie: KVDE/tgr/181127.021

ARTHUR VAN SCHENDELSTRAAT 600
3511 MJ UTRECHT
POSTBUS 1578
3500 BN UTRECHT
NEDERLAND
T +31 (0)30 2331328
INFO@NATUURENMILIEU.NL
WWW.NATUURENMILIEU.NL

Geachte woordvoerders Energie en Klimaat,

Ter voorbereiding op het AO klimaat van 29 november willen wij u namens Natuur & Milieu, Greenpeace, de Natuur en Milieufederaties en Milieudefensie informeren over de voortgang van de onderhandelingen over het klimaat- en energieakkoord. Eerder stuurden wij op 12 oktober een brief aan de minister voor Energie en Klimaat, de heer Wiebes, met afschrift aan de woordvoerders van de Tweede Kamerfracties. Dit naar aanleiding van de kabinetsappreciatie. In deze brief hebben wij een aantal aanbevelingen gedaan en daarbij opgemerkt dat deze aanbevelingen niet vrijblijvend zijn, maar de toetssteen of het akkoord straks ook door onze organisaties gedragen kan worden. Deze brief is onverminderd actueel en daarom als bijlage nogmaals bijgevoegd.

Wij moeten constateren dat, terwijl volgens planning het werk van de klimaattafels op 3 december zou zijn afgerond, de voortgang beperkt is. Over het geheel tekent zich voor ons tot heden nog geen acceptabel klimaatakkoord af. Dat neemt niet weg dat onze organisaties zich ook in de eindfase met alle kracht blijven inzetten voor het slagen van het klimaatakkoord.

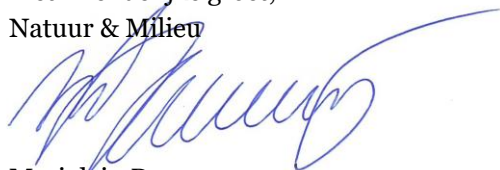
In aanvulling op boven aangehaalde brief willen wij op dit moment het volgende specifiek onder uw aandacht brengen:

- **CO₂-beprijzing** is cruciaal voor het behalen van de afgesproken doelen van het klimaatakkoord. Wij willen u vragen er bij de minister op aan te dringen om de ambitie van het regeerakkoord ten aanzien van CO₂-minimumprijs voor de elektriciteitsproductie onverkort uit te voeren en voor de industrie te komen tot een onvoorwaardelijke en betekenisvolle CO₂-beprijzing, waarbij zowel een behoorlijke financiële bijdrage van de industrie wordt gerealiseerd, als ook een adequaat borgingsmechanisme dat achterblijvers dwingt tot medewerking aan de afgesproken doelen (tegengaan freeridersgedrag).

- De inzet van **biomassa** zal moeten plaatsvinden onder strikte en daardoor ook beperkende voorwaarden voor duurzaamheid. Rekening houdend met ook sociale risico's, fair share en werkelijke CO₂-emissies. In de kabinetsappreciatie heeft het kabinet aangegeven de regie ten aanzien van een kader voor inzet van biomassa naar zich toe te trekken. We moeten helaas vaststellen dat de daartoe afgelopen week aan het klimaatberaad toegestuurde notitie van het Rijk ons geen stap verder heeft gebracht. Wij vragen u er bij de minister op aan te dringen nu met de grootste spoed door externe deskundigen een concreet duurzaamheidskader voor het gebruik van biomassa te laten opstellen. Zonder een dergelijk kader is voor ons geen additionele inzet van biomassa denkbaar.
- Naast elektrificatie van het wagenpark is ook een grote sprong voorwaarts nodig op **andere duurzame modaliteiten zoals OV en fiets** (modal shift) om te komen tot de afgesproken CO₂-reducties op het terrein van mobiliteit. Wij vragen u er bij de minister op aan te dringen om daarom binnen het infrafonds nu al veel meer te gaan besteden aan OV- en fiets-infrastructuur (en niet pas na 2030) en om meer ruimte te geven voor fiscale maatregelen gericht op modal shift ('Anders reizen'), zodat een zinvol onderhandelingsresultaat op dit aspect bereikt kan worden.
- Voor het maatschappelijk draagvlak is het tegengaan van negatieve arbeidsmarkt aspecten in sommige sectoren van groot belang. Wij onderschrijven als milieuorganisaties daarom de wens van FNV om te komen tot een "**kolenfonds**", waarbij verbreding van dit transitiefonds naar andere sectoren in latere fase in de rede ligt. Wij vragen u om er bij de minister op aan te dringen om zijn afhoudende reactie ten aanzien van dit (verbrede) "kolenfonds" te herzien en constructief in gesprek te gaan met werkgevers, vakbeweging en milieu organisaties over een goede, gezamenlijke, invulling van dit fonds.
- De transitie naar duurzame kringlooptlandbouw leidt ertoe dat boeren andere keuzes gaan maken. Een onmiskenbaar gevolg daarvan is dat de **veestapel** daardoor kleiner zal worden. Wij vragen u er bij de minister op aan te dringen om maatregelen die sturen op deze belangrijke positieve ontwikkeling (voor boer, biodiversiteit en klimaat) actief en snel bespreekbaar te maken en de bereidheid uit te spreken daar ook middelen voor in te zetten in de periode van dit akkoord.
- Bij de **wijkaanpak** is de rol van gemeenten en woningcorporaties cruciaal. Wij zijn bezorgd over de voortgang op dit onderwerp. Wij vragen u er bij de minister op aan te dringen om *enerzijds* te zorgen voor adequate middelen en doorzettingsmacht voor gemeenten en woningcorporaties en *anderzijds* daaraan stevige afspraken te verbinden over afrekenbaarheid van gemeenten en corporaties op resultaten. Tevens vragen wij u er bij de minister op aan te dringen de eerder door de klimaattafel voorgestelde verschuiving van belasting van elektriciteit naar gas te omarmen en zodanig vorm te geven, dat een stevige, effectieve prijsprikkel ontstaat.

Tot slot willen wij u meegeven dat naar ons inzicht het proces van totstandkoming van het klimaatakkoord in deze eindfase zware regie vraagt van de minister zelf. Wij vragen u de minister daartoe aan te sporen.

Met vriendelijke groet,
Natuur & Milieu

Marjolein Demmers
Directeur-bestuurder

Mede namens: Milieudefensie, Donald Pols
Natuur en Milieufederaties, Annie van der Pas
Greenpeace, Joris Thijssen
Bijlage: brief aan de heer Wiebes, referentie 181012.019, inzake Kabinetsappreciatie